

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Jan Nowak

Warszawa, 22 czerwca 2022 r.

Do druku nr 2308

DOL.401.275.2022.WL.AG

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. *DS.175.388.2022*

Data wpływu *24.06.2022*

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 31 maja 2022 r. (znak: SPS-WP.020.155.4.2022) uprzejmie informuję, że z punktu widzenia *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)^[1], zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679, w związku z przedłożeniem *projektu ustawy o transporcie materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną (druk nr 2308)* przedstawić należy następujące kwestie.

Przepisy dotyczące zasad przetwarzania danych osobowych wprowadzane w projektowanej ustawie determinują zasadność przeprowadzenia testu prywatności - projektowania ochrony danych osobowych w procesie tworzenia prawa¹, w tym przeprowadzenia oceny skutków dla

^[1] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

¹ Art. 25 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 stanowi: „Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania - wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą”.

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-102 Warszawa

tel. 22 531-07-20
www.uodo.gov.pl

ochrony danych². Taka ocena skutków ochrony danych powinna być dokonywana ze względu na rodzaj przetwarzania, w szczególności następujący przy użyciu nowych technologii, ale także gdy charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób. Przeprowadzenie takiej analizy powinno prowadzić do wykazania niezbędności przetwarzania określonych kategorii danych osobowych we wskazanym konkretnie celu i zakresie oraz oceny ryzyka projektowanych (przyjmowanych) rozwiązań w zakresie przetwarzania danych osobowych. Proponowane przepisy projektu, ze względu na zakładaną przez Projektodawcę skalę, zakres i sposoby przetwarzania danych osobowych generują ryzyka dla prywatności i danych osobowych osób, których dane dotyczą oraz uzasadnia przeprowadzenie oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych³. Poprawnie przeprowadzona ocena skutków powinna wskazywać związek pomiędzy operacjami wykonywanymi na danych osobowych, m.in. pozyskiwanym lub przekazywanym przez podmiot określony w ustawie zakresem danych, z konkretnym celem ich przetwarzania. Cel przetwarzania musi być określony w przepisach prawa powszechnie obowiązującego (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679). Z przekazanej korespondencji nie wynika, aby projektodawca wykonał tego rodzaju analizę i ocenę, a w konsekwencji wyważył wpływ planowanego przetwarzania danych osobowych na prywatność osób, których te dane dotyczą i proponował rozwiązania odpowiadające poszanowaniu zasad przetwarzania danych osobowych (w szczególności w zakresie podstawy prawnej, rzetelności oraz przejrzystości regulacji dotyczących przetwarzanych danych osobowych). Tymczasem, w związku z przyjmowanymi w projekcie ustawy rozwiązaniami uznać to należy za wysoce pożądane, chociażby ze względu na przewidywane w projekcie rozwiązania polegające na przesyłaniu danych osobowych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Odnosząc się szczegółowo do projektu ustawy, wskazać należy na następujące kwestie.

Art. 4 ust. 4 projektu określa elementy wniosku o udzielenie zgody na wykonanie przez cywilny statek powietrzny lotu, o którym mowa w art. 66a ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo lotnicze. Rozważenia wymaga, czy niezbędne jest wskazywanie w przedmiotowym wniosku

² Uzasadnionym jest dokonanie oceny skutków dla ochrony danych – zgodnie z art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679 - 3 już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjmowaniem określonej podstawy prawnej przetwarzania danych, co przy dokonaniu prawidłowej oceny i wypracowaniu przepisów szczególnych uwzględniających stosowanie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych może zastąpić dokonywanie takiej oceny przez podmioty stosujące / wykonujące następnie tak ustalone przepisy.

³ Zgodnie z art. 35 ust. 7 rozporządzenia 2016/679 ocena skutków zawiera co najmniej: systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania i celów przetwarzania; ocenę, czy operacje są niezbędne oraz proporcjonalne w stosunku do celów; ocenę ryzyka naruszenia praw lub wolności podmiotów danych; środki planowane w celu zaradzenia ryzyku, w tym zabezpieczenia oraz środki i mechanizmy bezpieczeństwa, które mają zapewnić ochronę danych osobowych.

zarówno numeru telefonu jak i adresu elektronicznego wnioskodawcy, którym może być zarówno przedsiębiorca jak i osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej. Zauważyć bowiem należy, że w polskim porządku prawnym nie ma obowiązku posiadania numeru telefonu ani adresu elektronicznego. Dlatego zasadnym jest doprecyzowanie w projektowanych przepisach, iż obowiązek zamieszczania numer telefonu i adres elektroniczny w przedmiotowym wniosku powinno odbywać się w sposób alternatywny oraz wyłącznie wtedy gdy wnioskodawca przedmiotowe dane posiada. Pamiętać należy, że zgodnie z zasadą minimalizacji danych o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679 dane osobowe muszą być stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane. Analogiczne zastrzeżenie należy zgłosić do **art. 17 ust. 2** projektu określającego zakres danych zamieszczanych w zgłoszeniu o wpis do wykazu nadawców, a także **art. 22 ust. 3** projektu ustawy określającego zakres danych zamieszczanych we wniosku o zatwierdzenie spełnienia wymagań do prowadzenia szkoleń z zakresu bezpieczeństwa transportu materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną. Z tożsamyh względów ponownej analizy wymaga zasadność zamieszczania numerów telefonu a także adresu elektronicznego w wykazie instruktorów, o którym mowa w **art. 18 ust. 1** projektu.

Art. 4 ust. 6 projektu przewiduje, iż *zgodę lub odmowę udzielenia zgody doręcza się w postaci papierowej albo za pomocą telefaksu, a w przypadku gdy wnioskodawca wskaże taki adres do doręczeń – na adres elektroniczny*. Ponownej analizy wymaga, czy przekazywanie za pośrednictwem poczty elektronicznej – z uwagi na zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem - wniosków zawierających dane osobowe a dodatkowo dotyczących bezpieczeństwa i obronności państwa stanowić będzie właściwy kanał przekazu tych informacji. Brak stosowania zabezpieczeń odpowiednich do ryzyk związanych z projektowanymi sposobami przetwarzania danych osobowych jest potencjalnym narażeniem na cyberzagrożenia i wiąże się z ryzykiem niekontrolowanego dostępu do danych osobowych, a w konsekwencji niezgodnego z prawem ich przetwarzania. Przetwarzanie danych osobowych powinno odbywać się z zachowaniem zasady integralności i poufności w sposób zapewniający bezpieczeństwo tych danych na odpowiednim poziomie, na zasadach ściśle określonych przepisami ustawy albo z uwzględnieniem wskazanych w przepisach ustawy minimalnych kryteriów zabezpieczających stosowanie wymogów rozporządzenia 2016/679⁴. Projektodawca nie opisał

⁴ Dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”); c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane („minimalizacja danych”);

sposobu zabezpieczenia przedmiotowej komunikacji elektronicznej związanego z m.in. udostępnianiem zawartych w niej danych osobowych. W analogicznym zakresie przeanalizowania wymaga proponowany **art. 19 ust. 6** projektu przewidujący, iż *wnioski i procedury, sposoby oraz metody, o których mowa w ust. 1, mogą być przesyłane w postaci elektronicznej*, **art. 17 ust. 7** projektu a także **art. 36 ust. 8** projektu – zakładający przesyłanie protokołów kontroli m.in. za pomocą telefaksu jak i poczty elektronicznej.

Art. 6 ust. 3 projektu wskazuje, że *do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków transportu materiałów niebezpiecznych (...)*. Zakres dokumentów jakie mogą być dołączane do wniosków powinien wynikać z przepisów ustawy. Pozostawienie dowolności w tym zakresie wykonawcom norm może prowadzić do nadmiarowego pozyskiwania i gromadzenia danych osobowych, co nie jest zgodne z zasadą minimalizacji danych osobowych. W tym samym zakresie doprecyzowania wymaga **art. 6 ust. 4** projektu przewidujący, iż *Prezes Urzędu, kierując się koniecznością zapewnienia bezpiecznego transportu materiałów niebezpiecznych, może zobowiązać wnioskodawcę do przedstawienia w wyznaczonym terminie dodatkowych danych i dokumentów, które potwierdzają spełnienie warunków transportu materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną*, a także **art. 8 ust.5** projektu o analogicznym brzmieniu. Z powyższych przepisów nie wynika jakie konkretnie dane osobowe i dokumenty mogą być pozyskiwane przez Prezesa Urzędu, nie wykluczone zatem, że mogłyby one obejmować także dane szczególnych kategorii czy dane o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679.

Art. 10 ust. 4 projektu przewiduje, iż *Prezes Państwowej Agencji Atomistyki, kierując się koniecznością zapewnienia bezpiecznego transportu materiałów niebezpiecznych, może zobowiązać wnioskodawcę do przedstawienia w wyznaczonym terminie dodatkowych danych i dokumentów, które potwierdzają spełnienie warunków transportu materiałów niebezpiecznych drogą powietrzną*. Tak sformułowany przepis może prowadzić do gromadzenia przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki dowolnych danych osobowych, zbędnych lub nadmiarowych.

d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane („prawidłowość”); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą („ograniczenie przechowywania”); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych („integralność i poufność”). 2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie (“rozliczalność”).

Dlatego zasadnym jest wskazanie w przepisach ustawy jakie konkretnie dokumenty mogą być pozyskiwane przez Prezesa Agencji.

Zakres danych powinien zostać także doprecyzowany w **art. 29 ust. 3 pkt 8)** projektu. Przepis ten wskazuje bowiem na „dodatkowe dane” - jakie mają być zamieszczane w zgłoszeniu wypadku, incydentu oraz zdarzenia, które miały miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co także rodzi ryzyko pozyskiwania i gromadzenia nadmiarowych danych osobowych. Wyjaśnienia wymaga także cel gromadzenia przez Prezesa Urzędu w wykazie nadawców numerów telefonów i adresów elektronicznych nadawców. Rozważenia wymaga czy obie te dane osobowe są niezbędne do ujmowania w przedmiotowej ewidencji.

Zgodnie z **art. 18 ust. 1** projektu Prezes Urzędu prowadzi wykaz nadawców, który zawiera imię i nazwisko, jego numer telefonu, adres elektroniczny w wykazie. Dodatkowo, zgodnie z **ust. 3** projektowanego przepisu *wykaz nadawców jest jawny i podlega publikacji na stronie internetowej Urzędu Lotnictwa Cywilnego, z zastrzeżeniem, że numer telefonu i adres elektroniczny nadawcy są publikowane wyłącznie, gdy nadawca do zgłoszenia o wpis do wykazu nadawców dołączy zgodę, o której mowa w art. 17 ust. 2 zdanie trzecie.* Doprecyzowania w ustawie wymaga cel publikowania na stronie internetowej danych osobowych nadawców. Jak wskazano wyżej, cel przetwarzania musi być określony w przepisach prawa powszechnie obowiązującego (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679). Zasadnym jest także określenie okresu przez jaki dane te będą publikowane na stronie Urzędu (np. poprzez wskazanie sytuacji determinujących obowiązek ich usunięcia- np. utrata uprawnień etc.). Tożsame zastrzeżenia należy zgłosić do proponowanego **art. 24 ust. 1** w zakresie publikowania na stronie internetowej *wykazu instruktorów.*

Jednocześnie podkreślić należy, iż w wykazie instruktorów, o którym mowa w projektowanym **art. 24 ust. 1** powinny znaleźć się wyłącznie służbowe dane tych osób.

Uwzględnienie powyższych kwestii wskazanych jako eksperckie wsparcie z zakresu przetwarzania danych osobowych niewątpliwie przyczyni się do właściwego wdrożenia zasad ochrony danych w wynikających z przepisów rozporządzenia 2016/679 w procedowanym akcie normatywnym.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu

Ochrony Danych Osobowych

Jan Nowak

/- dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/